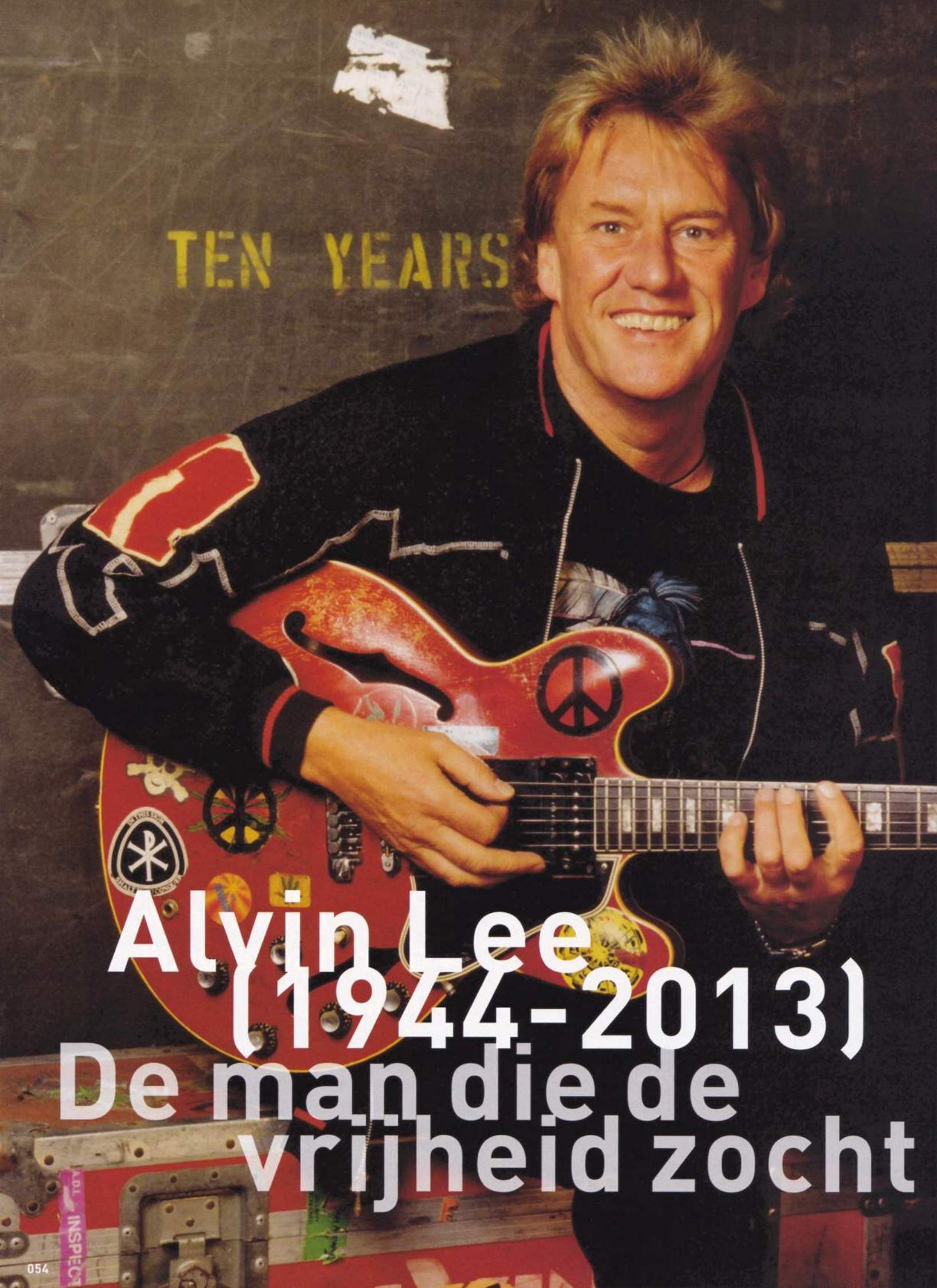

Alvin Lee (1944-2013) De man die de vrijheid zocht

Alvin Lee stond bekend als Captain Speedfingers, maakte met Ten Years After furore op Woodstock en leerde de keerzijde van roem en grootschaligheid kennen. Sindsdien ging hij zijn eigen eenzame weg, tot hij begin maart overleed. Ooit was hij bang de dertig niet te zullen halen, maar hij werd uiteindelijk 68.

Het is zondag 17 augustus 1969, de voorlaatste dag van de beroemde Woodstock Music And Art Fair. Na het optreden van Joe Cocker raast een storm voorbij. Het podium stroomt over, vonken vliegen rond, de lichttorens dreigen onder het geweld te bezwijken. "Mensen, kom uit die torens", roept de organisatie tegen bezoekers die omhoog zijn geklommen om beter zicht te hebben op de artiesten. Niemand durft op te treden. Het programma loopt een vertraging op van vier uur. Alvin Lee wordt met zijn bandmaten Chick Churchill, Leo Lyons en Ric Lee per helikopter aangevoerd. Vanuit de lucht hebben ze een adembenemend uitzicht op de mensenmassa. Nu ze even tot nietsdoen zijn gedoemd, begeeft Alvin zich tussen het publiek dat in de blubber zit te wachten tot er weer actie is. Hij slentert langs het meer en beleeft de festivalsfeer aan de andere kant van het hekwerk. Eind jaren zestig gaat alles nog gemoedelijk. Artiesten houden zich niet zo bezig met showbizz, gimmicks en uiterlijk vertoon. "Het was puur, het ging honderd procent om de muziek, de lange solo's en songs die tien minuten duurden", zal de gitarist/zanger jaren later samenvatten.

Om acht uur 's avonds is het dan zover. Ten Years After betreedt het podium. Onder bezielende leiding van de man die bekend staat als 'Captain Speedfingers' of 'the fastest guitar in the west' speelt de ontketende band een vlammende set, eindigend met een lang uitgesponnen versie van I'm Going Home. Alvin Lee maakt zijn reputatie helemaal waar. Hij zoeft over zijn gitaar, zingt als een bezetene en verwerkt flarden van allerlei oude rock & roll-songs in de nummers. Na afloop raapt hij een knoert van een meloen op die iemand op het podium heeft gegooid en neemt het ding op zijn schouder mee. Niet erg handig, want er blijken drugs in te zitten. "We kwamen van een optreden in St. Louis, Missouri", vertelt bassist Leo Lyons in het boek The Road To Woodstock. "Ik had niets gegeten. Pete Townshend [The Who] waarschuwde me. 'Eet of drink niets dat niet in een verzegeld blik zit', zei hij, 'want overal is wel iets ingedaan, ik eindigde gisteravond in een trip en het is behoorlijk link spul'." Het concert gaat trouwens niet helemaal naar wens. Door de weersomstandigheden kampen Alvin Lee en Leo Lyons in het begin met onzuiver wordende instrumenten. In de Woodstock-documentaire uit 1970 is daarom alleen I'm Going Home te zien. Niettemin is het voor Ten Years After een beslissend moment. De undergroundgroep uit Engeland promoveert van middelgrote zalen naar ijshockeyarena's en zal tot in 1974 het welhaast onwaarschijnlijke aantal van 28 Amerikaanse tournees afwerken.

Paplepel

Alvin Lee wordt op 19 december 1944 in de stad Nottingham geboren als Graham Anthony Barnes. Hij groeit letterlijk op tussen de 78-toeren- en langspeelplaten. Zijn vader heeft een gigantische collectie: Django Reinhardt, Muddy Waters, Big Bill Broonzy en allerlei boogiewoogie-spul. De meeste indruk maakt een plaat getiteld Murderous Home. Er staat muziek op van mannen die 'chain gang' songs zingen in de gevangenissen van Louisiana. Pa Barnes doet alles om Graham te stimuleren. Op zeker moment weet hij Big Bill Broonzy zelfs na een optreden mee te tronen teneinde hem aan zoonlief voor te kunnen stellen. Geen wonder dat de jongeling de klarinet, waarop hij zich is gaan bekwamen, verruilt voor de gitaar. Hij ontdekt Elvis Presley omwille van diens gitarist Scotty Moore en wordt warempel lid van de fanclub. Wanneer hij serieus gitaarles neemt, verandert hij zijn naam in Alvin Lee. Ongebruikelijk is dat niet in die dagen. Legio aanstormende talenten zijn hem voorgegaan. Iemand die een ster wil worden, moet een bijpassende artiestennaam hebben.

Op de middelbare school wil het niet lukken. De zeventienjarige Alvin geeft er de brui aan en gaat in een machinefabriek aan de lopende band werken. Inmiddels heeft hij met jeugdvriend Leo Lyons een bandje opgezet en begint ervan doordrongen te raken dat hij uitzonderlijk goed – en vooral snel – gitaar kan spelen. Hij heeft zich suf geoefend en nachtenlang geluisterd naar radiozenders als AFN (American Forces Network) en Radio Luxemburg. Moeder Barnes is bang dat hij in de fabriek zijn vingers beschadigt. Ze raadt hem dringend aan ontslag te nemen. Alvin stemt gretig toe en besluit professioneel muziek te gaan maken. Zo komen hij en Leo Lyons – aangevuld met drummer Dave Quickmire – als The Jaybirds in Hamburg terecht, waar ze in de beroemde Star Club mogen spelen. Tussen de hoeren, pooiers, alcoholisten en zwalkende zeelieden op zoek naar vertier, schaaft de steeds beter wordende gitarist/zanger in lange avondlijke sets aan zijn flitsende techniek. Vier jaar lang pendelt het trio tussen Engeland en Duitsland heen en weer. In de streek van her-

'Het ging honderd procent om de muziek'

'De drugs en de groupies waren leuk, maar die vreselijke, arena's...'

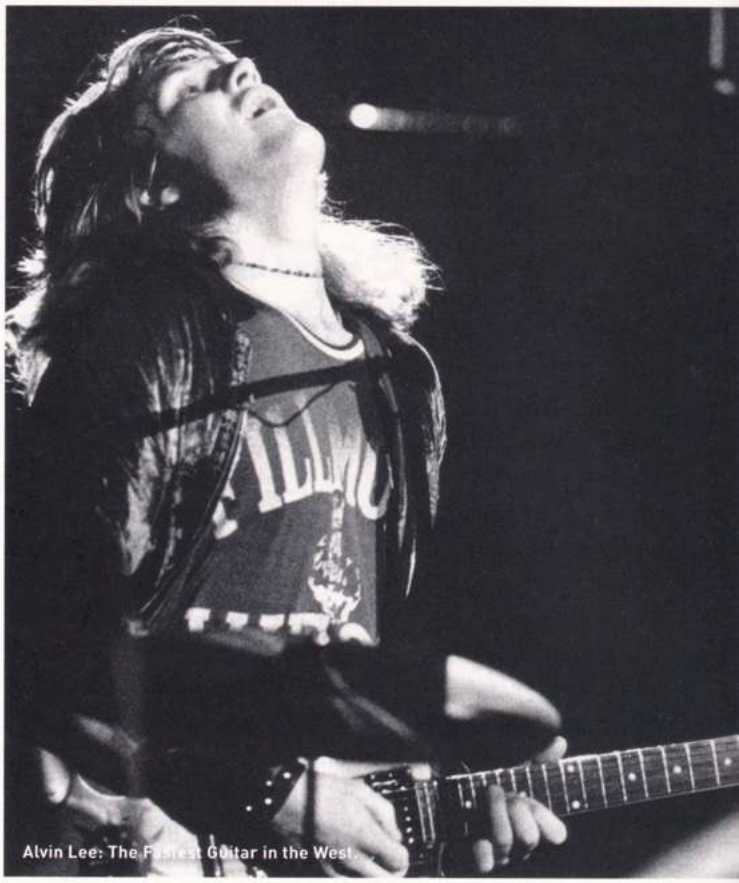
Alvin Lee: The Fastest Guitar in the West.

komst bouwen The Jaybirds langzaam maar zeker een geduchte reputatie op, maar Alvin en Leo willen verder. Met de nieuwe drummer Ric Lee in de gelederen verhuizen ze naar de stad waar alle platenmaatschappijen en uitgevers zijn: Londen.

Buzz

In de Britse hoofdstad komen die de drie makkers tot het besef dat ze een toetsenist nodig hebben. Het gitaargeweld moet niet nog meer overheersen. Ze trekken Chick Churchill aan en worden begeleiders van The Ivy League – een trio van sessiezangers dat in 1965 hits heeft met Funny How Love Can Be en Tossing And Turning. Hun manager Chris White ziet grote mogelijkheden in de brutale psychedelische blues van The Jaybirds, dat zich rond die tijd omdoopt in Ten Years After. De nieuwe naam slaat op de opkomst van de rock & roll in 1956 met mensen als Elvis Presley, Jerry Lee Lewis, Little Richard en Chuck Berry. Door toedoen van de energieke Wright krijgt de band een platencontract bij Decca en een 'residency' in de beroemde Marquee Club aan Wardour Street. 'Residency' betekent een gegarandeerd aantal optredens verspreid over het jaar. Ineens begint het te lopen. Een eerste langspeelplaat komt uit, Ten Years After bestormt Engeland en het Europese vasteland, en in 1968 verschijnt het live-album Undead. Er is een 'buzz' gaande rond de band met de rappe gitarist. Een reactie vanuit de Verenigde Staten kan niet uitblijven.

Desondanks kijkt Chris White verrast op als hij een brief krijgt van promotor Bill Graham uit San Francisco. Hem is

Julian Sas gedenkt Alvin Lee

Dertien jaar oud was de bluesman uit het Land van Maas en Waal toen hij de Woodstock-film zag. I'm Going Home van Ten Years After, met Alvin Lee in de hoofdrol, maakte een verpletterende indruk op hem. "Ik vond het zo ontzettend energiek dat het me altijd bij is gebleven", zegt Julian Sas. "Die man had stijl. En de sound van die rode gitaar: prachtig. Kort daarna kwam ik in Tiel terecht. Daar was een tweedehands platenzaakje, waar Recorded Live [uit 1973] stond. Ik heb 't album meteen gekocht. Van begin tot eind was het één grote trip. Wat Alvin Lee voor mij sterk maakt, is dat hij fenomenaal gitaar speelt in alles wat hij in de rock & roll doet. Als ik hem hoor, is hij eigenlijk een soort Chuck Berry uit de begintijd, alleen dan tot de macht tien. Ik heb de hele week zijn platen zitten beluisteren en ben er nog eens achter gekomen dat ook zijn composities heel goed in elkaar zitten. Hoe hij ze schrijft, komt volgens mij zeker in mijn eigen muziek terug. Hij is een grote invloed geweest."

Heb je hem weleens live gezien?

"26 keer. Ik ben van 1970. Ik zag de Alvin Lee Band toen ik zestien was en Ten Years After voor het eerst met die reünie in 1989. De band van 1969 tot 1973 was niet voor mij, maar ik heb bijna alleen oude vrienden. Mijn beste vriend is een enorme vinyl- en cd-verzamelaar en heeft ze destijds in Amsterdam gezien. Ik heb daar een bootleg van. Kunnen we toch ergens over praten."

Wat weet je nog van dat eerste optreden?

"Het was in Didam. In de Plok, een soort cafetariazaaltje. Op de posters stond

© Ben Kleyn

'Alvin Lee - Ten Years After - From Woodstock'. Tweehonderd man in de zaal, geloof ik. Achter een friettent was een zaaltje met een kleine bühne. Kan toch niet waar zijn, dacht ik. En daar

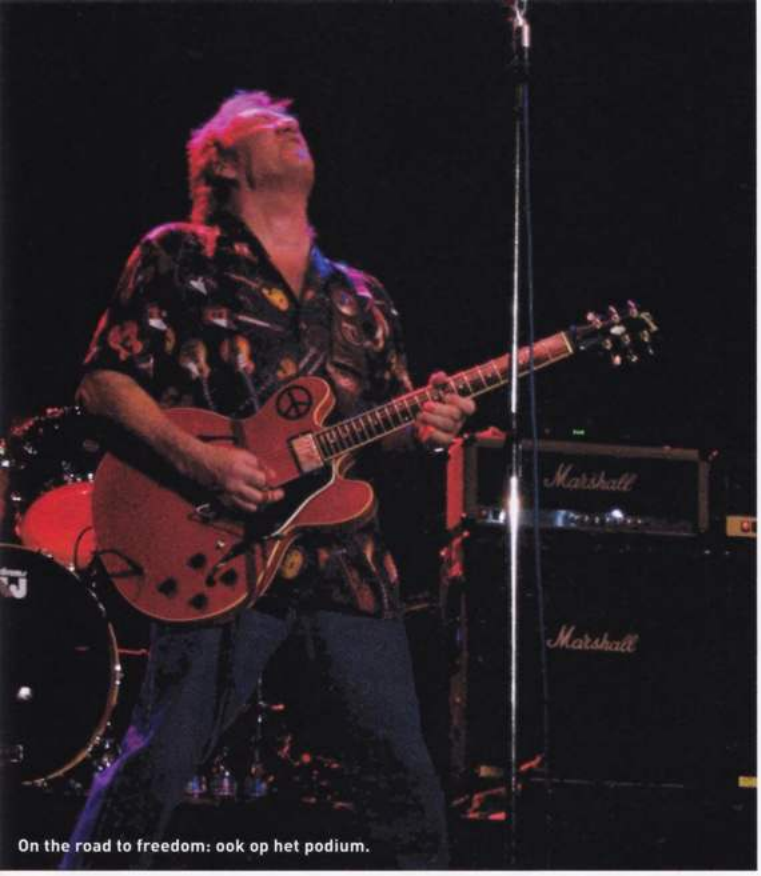

On the road to freedom: ook op het podium.

opgevallen dat de Amerikaanse radiostations de lange stukken op de albums van Ten Years After draaien. Blijkbaar is er belangstelling voor. Of de band subiet de oceaan over kan steken. De tijd is rijp voor het grote avontuur. Ten Years After maakt een hele rits platen en krijgt steeds meer aanzien. Alvin Lee kan zich een prachtig oud huis in het graafschap Berkshire permitteren. Tot zijn buren behoort George Harrison, met wie hij bevriend raakt en die in 1973 een gastrol vervult op zijn eerste soloalbum. Tegen die tijd heeft Alvin de keerzijde van de roem ontdekt. "De drugs en de groupies waren leuk", vertelt hij me in 2008 met een brede grijns. "Maar die vreselijke arena's! Geen akoestiek en altijd die ellendige echo. Je was klaar met een song en de noten galmden nog dertig seconden door. Voor het podium stonden de politieagenten met plukken katoenwol in hun oren. Ik raakte er nogal ontmoedigd door en probeerde een beetje

stond hij ineens voor me. Hij opende met 'I Always Wanted To Be A Guitar Picker'. Ik zal het nooit vergeten. Ten Years After heb ik vier keer gezien: in Tegelen, in Paradiso, en tweemaal in Duitsland. De rest is Alvin Lee Band geweest."

Ooit met de man aan de praat geraakt?

"Ik heb een keer samen met Alvin Lee op een festival in Groningen gespeeld. Op de gang trof ik zijn bassist. We raakten in gesprek en ik vroeg: 'is meneer Lee bezig?' En ik weet niet of ik dit moet zeggen, maar hij stond voor een spiegel zijn podiumbewegingen te oefenen. Ik vond dat zo komisch, want zou die man na al die jaren nog steeds niet weten wat hij moest doen? Later stond ik aan de zijkant naar hem te kijken. En inderdaad, het waren de moves die ik in de kleedkamer had gezien. Mooi hè? Hij was een indrukwekkend figuur. Je kon niet om hem heen. Toen ik Johnny Winter voor het eerst zag, had ik precies hetzelfde. Je moest naar hem kijken."

Opvallend aan Alvin Lee was dat hij geen ster wilde zijn, maar een 'working musician'.

"Dat tekent iemands persoonlijkheid. Ik herken dat. Als ik morgen vijf keer in Amsterdam de Arena voltrek en ik ben verplicht om vijf avonden achter elkaar hetzelfde kunstje te doen, dan zeg ik volgende week donderdag tegen mijn vrouw: 'nou, ik denk dat ik maar eens wat anders ga doen'. Kijk, ik ben zelf ook een hardwerkende muzikant. Alvin Lee, Rory Gallagher, Johnny Winter en Jimi Hendrix zijn altijd mijn helden gebleven, omdat ik dat terugvind in hun muziek. Er is een dvd van een reünieconcert van Ten Years After in Londen. Ze spelen in de Marquee en Alvin Lee staat bijna strak tegen zijn versterker aan. Ik zie ze op dat kleine podium staan en ze zijn zó'n compacte band, dat je gewoon weet waar ze vandaan komen."

Hij zou op 7 april met Johnny Winter in Parijs optreden.

"Ik was er met een paar vrienden waarschijnlijk heengegaan. In het Land van Maas en Waal, waar ik vandaan kom, zitten ontzettend veel Ten Years After-fans. Heel grappig. Al mijn vrienden hebben zijn platen of hebben hem gezien. Het zijn freaks bij ons in de buurt hoor. Ik kan zo tien namen opnoemen van mensen die ik persoonlijk ken en me die avond opbelden: 'hoe kan de wereld nu zonder Alvin Lee?' Heel mooi vond ik dat. "

Ten Years After, met Alvin Lee als tweede van links.

terug te gaan naar de underground, maar die bestond niet meer. We waren rocksterren geworden. Ik voelde me daar niet prettig bij. Ik bedoel, al die bullshit met platenmaatschappijen, promotie, mediagedoe, advocaten en accountants. Ik bedacht me voortdurend: dit heeft niks met muziek te maken, dit is multinational-business."

Vrijheid

Ten Years After wordt in 1974 opgedoekt. "Ik had een landhuis, auto's, motorfietsen en een eigen studio", aldus Alvin Lee vijf jaar geleden. "Op een dag werd ik 's morgens wakker en voelde me gedeprimeerd. En ik dacht: als je gedeprimeerd wakker wordt en je hebt dit allemaal, dan moet er toch meer zijn? Je leeft in een droom en je hebt nog steeds je problemen, je ups en downs, en je krijgt nog steeds de blues. Ik heb ooit een song geschreven die Doing Nicely Blues heette. Wat doe je in 's hemelsnaam als je de Doing Nicely Blues krijgt?" Je maakt je los, je gaat voor de vrijheid, is het antwoord. On The Road To Freedom heet het album waarmee Alvin een nieuwe fase ingaat. Eind jaren zeventig zet hij kortstondig met twee gelijkgestemden Ten Years Later op en in 1989 komt er zowaar een hereniging van het oude Ten Years After. Ondanks enkele tournees en het album About Time is het echter geen succes. Alvin ervaart de hernieuwde samenwerking als op reis gaan met drie ex-vrouwen: na een tijdje gaat alle trammelant van vroeger overheersen en verzuren de relaties. Lyons, Churchill en Ric Lee (geen familie overigens) vinden een vervanger in de jonge Joe Gooch. De gelouterde Captain Speedfingers gaat andermaal zijn eigen eenzame weg. Hij woont in Zuid Spanje, bekwaamt zich in de flamenco en blijft onvermoeibaar met verschillende begeleiders optreden en platen maken. De laatste komt in september 2012 uit onder de veelzeggende titel Still On The Road To Freedom. In het cd-boekje legt Alvin Lee uit wat hij daarmee bedoelt: "In 1972, nadat Ten Years After door Woodstock de rockarena's in was gekatapulteerd, besloot ik de weg naar de vrijheid te nemen in plaats van de weg naar roem en fortuin." Enkele regels verderop voegt hij toe: "Ik liep het gevaar me bij de 'dood voor je dertigste club' aan te sluiten." Waarmee hij ongetwijfeld doelt op zijn Woodstock-vrienden Jimi Hendrix en Janis Joplin. Alvin Lee is 68 als hij op 6 maart 2013 geheel onverwacht overlijdt. Naar verluidt als gevolg van onvoorziene complicaties bij een routinematige ingreep in een Spaans ziekenhuis.

Tekst: Jaap van Eik

'We waren rocksterren geworden. Ik voelde me daar niet prettig bij'

REVOLVER'S
lust for life 030 ©
Maandblad over muziek & meer

DE MEESTE CD- & DVD-RECENSIES! o.a. Joe Bonamassa + Eric Clapton + Steve Earle + Low + Depeche Mode + Nils Lofgren + Clannad + Miles Davis + The Veils + Van Dyke Parks + The Flaming Lips + Mudhoney + The Strokes

MUZIEK The Outsiders: woelige tijden
EXPO Corbijn en Waits collaboreren
REIZEN Hopeloos verliefd op Parijs
GETEST Speakers zonder draadje
LIVE! Joe Bonamassa betovert
LEUK Pingpongen met The Darkness

BP 8 710966 012659 00030
LFL # 030
€ 5,95
MEI 2013

Deep Purple

'We staan aan het begin van een paar opwindende jaren!'

Charles Bradley 'De littekens zal ik altijd bij me dragen'

Ten Years After Het bewogen leven van Alvin Lee